

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
INHOUDSOPGAVE	
Inleiding	1 t/m 6
Elementen kwaliteitsbeheersingssysteem	6 en 7
Verantwoordelijkheid leiding voor kwaliteit binnen auditororganisatie	8 en 9
Ethische normen	10
Objectiviteit	11
Aanvaarden en voortzetten relaties met opdrachtgevers en specifieke opdrachten	12 en 13
Personeelsbeleid	14
Samenstelling opdrachtteams	15 en 16
Uitvoering opdrachten	17
Consultatie	18
Verschillen van inzicht	19
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	20 t/m 22
Aard, tijdstip en omvang opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	23
Criteria voor opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar	24
Documentatie opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	25
Monitoren	26 t/m 31
Klachten en beschuldigingen	32
Dossiervorming	33
TOEPASSINGSGERICHTE EN OVERIGE VERKLARENDE TEKSTEN	
Inleiding	A-1 t/m A-5
Elementen kwaliteitsbeheersingssysteem	A-6
Verantwoordelijkheid leiding voor kwaliteit binnen auditororganisatie	A-7 t/m A-9
Ethische normen	A-10 t/m A-12
Objectiviteit	A-13

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Aanvaarden en voortzetten relaties met opdrachtgevers en specifieke opdrachten	A-14 t/m A-19
Personeelsbeleid	A-20 t/m A-24
Samenstelling opdrachtteams	A-25 en A-26
Uitvoering opdrachten	A-27 t/m A-30
Consultatie	A-31 t/m A-35
Verschillen van inzicht	A-36 en A-37
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	A-38
Aard, tijdstip en omvang opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	A-39 t/m A-41
Criteria voor opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar	A-42 t/m A-45
Monitoren	A-46 t/m A-54
Klachten en beschuldigingen	A-55 t/m A-58
Dossiervorming	A-58 t/m A-61
TOELICHTING	
<p>NOREA heeft besloten aansluiting te zoeken bij internationaal erkende regelgeving zoals die is opgesteld door de International Federation of Accountants (IFAC). In dat kader is het Reglement Gedragscode op 1 juli 2006 van kracht geworden. Deze Gedragscode vormt de basis van de gehele set aan regelgeving van de beroepsorganisatie en is van toepassing op alle Register EDP-auditors (RE's), dus naast de IT-auditors ook voor de RE's die zich niet bezig houden met professionele diensten.</p> <p>Dit Reglement Kwaliteitsbeheersing bepaalt en omschrijft de elementen en doelstellingen op het gebied van de kwaliteitsbeheersing die een IT-auditor moet hanteren bij het uitvoeren van professionele diensten. Het Reglement vormt de basis voor het Reglement Kwaliteitsonderzoek voor IT-auditors en de daarmee samenhangende Richtlijnen, Handreikingen en Studies.</p> <p>IFAC richt zich in haar regelgeving primair op het formuleren van maatregelen die gelden voor een auditororganisatie. Deze maatregelen moeten vervolgens van toepassing worden verklaard op de binnen de auditororganisatie werkzame auditor, omdat NOREA geen auditororganisaties accrediteert.</p>	

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	INLEIDING
	Reikwijdte reglement

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
1	Dit reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) vloeit voort uit het Reglement Gedragscode en is van toepassing op alle IT-auditors die zich bezig houden met professionele diensten.
	Ingangsdatum
2	Kwaliteitsbeheersingssystemen overeenkomstig dit Reglement voor de kwaliteitsbeheersing moeten zijn ingevoerd op 1 januari 2009 (zie A-1)
	Doelstelling
3	De doelstelling van dit Reglement voor de Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) is het vaststellen van grondbeginselen en procedures en het geven van aanwijzingen met betrekking tot de verantwoordelijkheden van IT-auditorganisaties voor hun kwaliteitsbeheersingssysteem ten aanzien van assurance- en andere opdrachten zoals adviesopdrachten of overeengekomen specifieke werkzaamheden. (zie A-2 en A-3)
	Definities
4	Voor de in dit reglement gehanteerde definities zie paragraaf 6.0 op blz. ...
	Vereisten
5	De IT-auditorganisatie dient een zodanig systeem van kwaliteitsbeheersing op te zetten dat een redelijke mate van zekerheid wordt geboden, dat de organisatie en haar personeel voldoen aan de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen en dat de door de organisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professional afgegeven rapporten onder de gegeven omstandigheden voldoen aan de reglementen, richtlijnen en handreikingen die door NOREA zijn uitgevaardigd. (zie A-4 en A-5)
	KWALITEITSBEHEERSINGSSYSTEEM
6	Het kwaliteitsbeheersingssysteem van de IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures te bevatten gericht op de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> a. Verantwoordelijkheid van de leiding voor kwaliteit binnen de auditorganisatie. b. Ethische normen. c. Aanvaarden en voortzetten van de relatie met opdrachtgevers en van specifieke opdrachten. d. Personeelsbeleid. e. Uitvoering van de opdrachten. f. Het monitoren.
7	De gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures dienen te worden vastgelegd en bekend te worden gemaakt aan het personeel van de auditorganisatie.

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	(zie A-6)
VERANTWOORDELIJKHEID LEIDING VOOR KWALITEIT BINNEN IT-AUDITORGANISATIE	
8	De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een interne bedrijfscultuur te bevorderen, gebaseerd op de erkenning dat kwaliteit essentieel is bij de uitvoering van opdrachten. Dergelijke gedragslijnen en procedures dienen als eis te stellen dat het de leiding van de auditororganisatie (ic het bestuur) de eindverantwoordelijkheid aanvaardt voor het kwaliteitsbeheersingssysteem van de auditororganisatie. (zie A7 en A-8)
9	Elk van de personen aan wie operationele verantwoordelijkheid voor het kwaliteitsbeheersingssysteem van de IT-auditorganisatie is opgedragen door de leiding / van de organisatie, dient toereikende ervaring en bekwaamheid te bezitten, alsmede de noodzakelijke bevoegdheid en het gezag om die verantwoordelijkheid te kunnen dragen. (zie A-9)
ETHISCHE NORMEN	
10	De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de auditororganisatie en haar personeel voldoen aan de van kracht zijnde ethische normen (zie A-10 t/m A-12)
OBJECTIVITEIT	
11	De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de auditororganisatie, haar medewerkers en indien van toepassing anderen die moeten voldoen aan de objectiviteitsvoorschriften (op grond van de Gedragscode en nationale ethische normen). Dergelijke gedragslijnen en procedures dienen de auditororganisatie in staat te stellen om: <ul style="list-style-type: none"> a. Haar grondbeginselen bekend te maken aan het personeel en indien van toepassing aan anderen die aan die eisen moeten voldoen; en b. Omstandigheden en relaties te onderkennen en te onderzoeken die de objectiviteit bedreigen en de juiste maatregelen te treffen om deze bedreigingen weg te nemen dan wel terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau door het inbouwen van waarborgen of, indien dit juist wordt geacht, door de opdracht terug te geven. (zie A-13)
AANVAARDEN EN VOORTZETTEN VAN RELATIES EN SPECIFIEKE OPDRACHTEN	
12	De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen voor het aanvaarden en voortzetten van de relatie met opdrachtgevers en specifieke opdrachten, die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat zij alleen relaties en specifieke opdrachten zal aanvaarden en voortzetten indien: <ul style="list-style-type: none"> a. Zij de integriteit van de opdrachtgever heeft beoordeeld en geen informatie heeft verkregen die tot de conclusie leidt dat de opdrachtgever onvoldoende integer is.

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>b. Zij de deskundigheid bezit om de opdracht uit te voeren en de capaciteiten, tijd en middelen daartoe bezit.</p> <p>c. Zij kan voldoen aan de ethische normen.</p> <p>Alvorens een opdracht van een nieuwe opdrachtgever te aanvaarden, bij het beslissen of een bestaande opdracht zal worden voortgezet en bij het overwegen of een nieuwe opdracht voor een bestaande opdrachtgever zal worden aanvaard, dient de auditororganisatie de informatie te verkrijgen die zij in de gegeven omstandigheden noodzakelijk acht. Indien knelpunten zijn onderkend en de auditororganisatie toch besluit de relatie met de opdrachtgever of de specifieke opdracht te aanvaarden of voort te zetten, moet de organisatie vastleggen hoe de knelpunten zijn opgelost.</p> <p>(zie A-14 t/m A-18)</p>
13	<p>Indien de IT-auditorganisatie informatie verkrijgt die haar genoodzaakt zou hebben om de opdracht te weigeren als die informatie eerder beschikbaar was geweest, dienen de gedragslijnen en procedures aangaande voortzetting van de opdracht en de relatie met de opdrachtgever te bepalen dat in aanmerking dienen te worden genomen:</p> <p>a. De vaktechnische en juridische verantwoordelijkheden die onder deze omstandigheden gelden, alsmede of er een verplichting voor de auditororganisatie bestaat om aan de persoon of personen, die de auditororganisatie hebben benoemd verslag uit te brengen of in bepaalde gevallen aan regelgevende instanties te melden.</p> <p>b. De mogelijkheid om de opdracht terug te geven, eventueel in combinatie met het verbreken van de relatie met de opdrachtgever.</p> <p>(zie A-19)</p>
PERSONEELSBELEID	
14	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat zij voldoende personeel in dienst heeft met de capaciteiten, bekwaamheid en binding met ethische grondslagen, die noodzakelijk zijn om haar opdrachten uit te kunnen voeren in overeenstemming met de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen en om de organisatie of de voor opdrachten verantwoordelijke professional in staat te stellen rapporten af te geven die onder de gegeven omstandigheden juist zijn.</p> <p>(zie A-20 t/m A-24)</p>
SAMENSTELLING OPDRACHTTEAMS	
15	<p>De IT-auditorganisatie dient de verantwoordelijkheid voor elke opdracht op te dragen aan een voor de opdracht verantwoordelijke professional. De auditororganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen, die voorschrijven dat:</p> <p>a. De identiteit en de rol van de voor de opdracht verantwoordelijke professional worden bekendgemaakt aan leidinggevende functionarissen op sleutelposities van de huishouding van de opdrachtgever en de organen belast met governance.</p> <p>b. De voor de opdracht verantwoordelijke professional over de juiste capaciteiten, bekwaamheden, bevoegdheid en het gezag beschikt en voldoende tijd heeft om zijn taak uit te voeren.</p> <p>c. De verantwoordelijkheden van de voor de opdracht verantwoordelijke professionals duidelijk worden gedefinieerd en besproken met die professionals.</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	(zie A-25)
16	<p>De auditororganisatie dient geschikte professionals aan te stellen met de noodzakelijke capaciteiten, bekwaamheden en voldoende tijd om opdrachten in overeenstemming met de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen uit te voeren, en om de organisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professionals in staat te stellen rapporten af te geven die onder de gegeven omstandigheden juist zijn.</p> <p>(zie A-26)</p>
UITVOERING OPDRACHTEN	
17	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de opdrachten worden uitgevoerd in overeenstemming met de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen, en dat de organisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professionals rapporten afgeven die onder de gegeven omstandigheden juist zijn.</p> <p>(zie A-27 t/m A-30)</p>
CONSULTATIE	
18	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De juiste consultaties hebben plaatsgevonden over moeilijke of omstreden zaken. b. De middelen voldoende zijn voor het kunnen plaatsvinden van juiste consultaties.. c. De aard en reikwijdte van dergelijke consultaties worden vastgelegd. d. De eindoordelen voortkomend uit consultaties worden vastgelegd en overgenomen. <p>(zie A-31 t/m A-35)</p>
VERSCHILLEN VAN INZICHT	
19	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures te hebben voor het behandelen en het oplossen van verschillen van inzicht binnen het opdrachtteam, met de personen bij wie advies is ingewonnen en indien van toepassing tussen de voor de opdracht verantwoordelijke professional en de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar. De eindoordelen die zijn gevormd, dienen te worden vastgelegd en overgenomen.</p> <p>(zie A-36 en A-37)</p>
OPDRACHTGERICHTE KWALITEITSBEOORDELING	
20	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die als eis stellen dat voor daarvoor in aanmerking komende opdrachten een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling plaatsvindt, waarin een objectieve evaluatie plaatsvindt van de belangrijke standpunten die het opdrachtteam heeft ingenomen en de eindoordelen / het advies die zijn gevormd bij het formuleren van het rapport. Dergelijke gedragslijnen dienen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De criteria te vermelden aan de hand waarvan alle andere opdrachten dienen te worden geëvalueerd om te beoordelen of een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling dient te worden uitge-

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>voerd.</p> <p>b. Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling voor te schrijven voor alle opdrachten die voldoen aan de vastgestelde criteria.</p>
21	<p>De gedragslijnen en procedures van de IT-auditorganisatie dienen als eis te stellen dat de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is afgerond voordat het rapport wordt afgegeven.</p> <p>(zie A-38)</p>
22	<p>De IT-auditorganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen, waarin zijn opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De aard, tijdsfasering en omvang van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling. 2. De criteria om op te kunnen treden als opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar. 3. De dossiervormingsvereisten voor een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling. <p>De gedragslijnen en procedures bieden de mogelijkheid om nuanceringen voor advies en aanverwante diensten aan te brengen.</p>
AARD, TIJDSTIP EN OMVANG OPDRACHTGERICHTE KWALITEITSBEOORDELING	
23	<p>Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling omvat in het algemeen een bespreking met de voor de opdracht verantwoordelijk professional, een onderzoek van informatie dat object van het onderzoek is en van het rapport en in het bijzonder de juistheid daarvan. Het omvat ook het onderzoeken van geselecteerde dossierstukken die betrekking hebben op de belangrijke standpunten die het opdrachtteam heeft ingenomen en de eindoordelen en adviezen die zijn gevormd. De omvang van het onderzoek hangt af van de complexiteit van de opdracht en het risico dat het rapport onder de gegeven omstandigheden niet juist zou zijn. Het onderzoek beperkt de verantwoordelijkheden van de voor de opdracht verantwoordelijke professional niet.</p> <p>(zie A-39 t/m A-41)</p>
CRITERIA VOOR OPDRACHTGERICHTE KWALITEITSBEOORDELAAR	
24	<p>De gedragslijnen en procedures van de IT-auditorganisatie dienen zich te richten op de benoeming van opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar en vast te stellen onder welke voorwaarden zij kunnen worden benoemd. Hierbij worden in aanmerking genomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De vaktechnische kwalificaties die vereist zijn om deze rol te vervullen, alsmede de noodzakelijke ervaring, bevoegdheid en het gezag. 2. De mate waarin bij een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar advies kan worden ingewonnen over de opdracht zonder dat de objectiviteit van de kwaliteitsbeoordelaar wordt aangetast. <p>(zie A-42 t/m A-45)</p>
DOCUMENTATIE OPDRACHTGERICHTE KWALITEITSBEOORDELING	
25	<p>De gedragslijnen en procedures betreffende de dossiervorming van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling dienen als eis te stellen dat dossiervorming plaatsvindt waarin wordt vastgelegd dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De procedures, die zijn vereist op grond van de gedragslijnen van de auditorganisatie met betrekking tot opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling, zijn uitgevoerd.

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<ol style="list-style-type: none"> 2. De opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is afgerond voordat het rapport is afgegeven. 3. De kwaliteitsbeoordelaar geen onopgeloste zaken kent waarvan hij de indruk heeft dat de belangrijke standpunten die het opdrachtteam heeft ingenomen en de eindoordelen die zij hebben gevormd niet juist waren.
	MONITOREN
26	<p>De IT-auditauditororganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de gedragslijnen en procedures met betrekking tot het systeem van kwaliteitsbeheersing relevant en adequaat zijn, effectief werken en binnen de beroepsuitoefening worden nageleefd. In dergelijke gedragslijnen en procedures dient te worden opgenomen, dat voortdurend aandacht moet worden besteed aan en evaluatie moet plaatsvinden van het systeem van kwaliteitsbeheersing, en dat een periodieke inspectie van een selectie uit afgeronde opdrachten moet plaatsvinden.</p> <p>(zie A-46 t/m A-51)</p>
27	<p>De IT-auditauditororganisatie dient het effect van tekortkomingen die zijn opgemerkt als gevolg van het bewakingsproces te evalueren en te bepalen of deze tekortkomingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Losstaande gevallen zijn, die er niet noodzakelijk op wijzen dat het kwaliteitsbeheersingssysteem van de auditororganisatie onvoldoende is om een redelijke mate van zekerheid te verschaffen, dat het voldoet aan de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen en dat de door de organisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professionals afgegeven rapporten onder de gegeven omstandigheden juist zijn. 2. Systematische, zich herhalende of andere belangrijke tekortkomingen zijn, die een snelle corrigerende actie vereisen.
28	<p>De IT-auditororganisatie dient tekortkomingen die zijn opgemerkt als bevinding van het bewakingsproces en aanbevelingen voor de adequate correctie-actie bekend te maken aan de desbetreffende professionals en ander personeel.</p>
29	<p>De evaluatie door de auditororganisatie van elke soort tekortkoming dient te resulteren in aanbevelingen met betrekking tot een of meer van de volgende acties aanbevelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het treffen van corrigerende maatregelen met betrekking tot een bepaalde opdracht of een bepaald personeelslid. 2. Het bekendmaken van de bevindingen aan degenen, die verantwoordelijk zijn voor training en vaktechnische ontwikkeling. 3. Het aanbrengen van wijzigingen in de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures. 4. Het nemen van disciplinaire maatregelen tegen degenen, die niet voldoen aan de gedragslijnen en procedures van de auditororganisatie, in het bijzonder tegen degenen die dat herhaaldelijk doen.
30	<p>In het geval dat de uitkomsten van de kwaliteitsbewakingsprocedures aangeven dat een rapport onjuist zou kunnen zijn of dat procedures ten onrechte niet zijn gehanteerd bij de uitvoering van de opdracht, dient de auditororganisatie te bepalen welke verdere acties adequaat zijn om te kunnen voldoen aan de geldende vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen. Ook dient het inwinnen van juridisch advies te worden overwogen.</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
31	<p>Ten minste een keer per jaar dient de auditororganisatie de uitkomsten van de bewaking van haar kwaliteitsbeheersingssysteem bekend te maken aan de voor opdrachten verantwoordelijke professionals en andere belangrijke personen binnen de organisatie, waaronder de leiding van de auditororganisatie. Een dergelijke bekendmaking dient de auditororganisatie en deze personen in staat te stellen om voor zover noodzakelijk snel de juiste maatregelen te kunnen treffen, dit in overeenstemming met hun omschreven rollen en verantwoordelijkheden. De bekendgemaakte informatie dient het volgende te omvatten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een beschrijving van de uitgevoerde kwaliteitsbewakingsprocedures. 2. De eindoordelen die naar aanleiding van de kwaliteitsbewakingsprocedures zijn gevormd. 3. Indien van belang, een beschrijving van de systematische, zich herhalende of andere belangrijke onvolkomenheden en de maatregelen die zijn getroffen om deze tekortkomingen op te lossen of aan te passen. <p>(zie A-52 t/m A-54)</p>
KLACHTEN EN BESCHULDIGINGEN	
32	<p>De auditororganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de volgende zaken op de juiste wijze worden behandeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klachten en beschuldigingen dat de door de auditororganisatie uitgevoerde werkzaamheden niet voldoen aan de vaktechnische richtlijnen en de door de wet- en regelgeving gestelde eisen. 2. Beschuldigingen dat niet wordt voldaan aan het kwaliteitsbeheersingssysteem van de auditororganisatie. <p>(zie A-55 t/m A-58)</p>
DOSSIERVORMING	
33	<p>De auditororganisatie dient gedragslijnen en procedures vast te stellen die eisen dat adequate vastleggingen worden vervaardigd om aan te tonen dat elk onderdeel van haar kwaliteitsbeheersingssysteem op de juiste wijze werkt.</p> <p>(zie A-59 t/m A-61)</p>
TOEPASSINGSGERICHTE EN OVERIGE VERKLARENDE TEKSTEN	
A-1	<p>Auditororganisaties overwegen welke overgangsmaatregelen noodzakelijk zijn voor lopende opdrachten op deze datum</p> <p>(zie 2)</p>
A-2	<p>Conform de algemene uitgangspunten van NOREA is de individuele IT-auditor tijdens de uitvoering van professionele diensten verantwoordelijk voor de naleving van dit Reglement. Dit Reglement voor de Kwaliteitsbeheersing moet worden gelezen in samenhang met het Reglement Gedragscode (Code of Ethics).</p> <p>(zie 3)</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
A-3	Dit Reglement moet worden beschouwd in samenhang met het (concept-)Reglement op de Kwaliteitstoetsing voor IT-auditors. Daarnaast kunnen nog andere reglementen, richtlijnen en aanwijzingen worden vastgesteld. (zie 3)
A-4	Een kwaliteitsbeheersingssysteem bestaat uit gedragslijnen die zijn opgezet om de in A-3 beschreven doelen te bereiken en uit de noodzakelijke procedures om deze gedragslijnen te implementeren en de naleving daarvan te bewaken. (zie 5)
A-5	Dit Reglement Kwaliteitsbeheersing geldt voor alle IT-auditorganisaties. De aard van de gedragslijnen en de procedures die door individuele organisaties worden ontwikkeld om aan dit Reglement voor de Kwaliteitsbeheersing te voldoen is afhankelijk van verschillende factoren zoals de omvang en de bedrijfskenmerken van de organisatie en de vraag of deze al dan niet deel uitmaakt van een netwerkorganisatie. (zie 5)
A-6	In dergelijke mededelingen worden de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en kwaliteitsbeheersingsprocedures toegelicht alsmede de te bereiken doelen waartoe zij zijn opgezet. Daarbij wordt ook benadrukt dat iedereen een persoonlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit draagt en dat wordt verwacht dat iedereen aan deze gedragslijnen en procedures voldoet. In aansluiting hierop is de auditororganisatie zich bewust van het belang van een goede terugkoppeling over het kwaliteitsbeheersingssysteem van de zijde van het personeel. Daarom wordt het personeel aangemoedigd zijn zienswijze of bedenkingen over aspecten van de kwaliteitsbeheersing kenbaar te maken. (zie 7)
A-7	De leiding van de auditororganisatie en haar voorbeeldig gedrag zijn in belangrijke mate van invloed op de interne bedrijfscultuur van de auditororganisatie. Het bevorderen van een kwaliteitsgerichte interne bedrijfscultuur is afhankelijk van duidelijke, logische en regelmatig terugkerende maatregelen en signalen van de zijde van alle leidinggevende niveaus van de auditororganisatie, waarbij de nadruk wordt gelegd op de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures van de auditororganisatie en de noodzaak om: <ul style="list-style-type: none"> a. Werkzaamheden te verrichten die in overeenstemming zijn met de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen; en b. Rapporten af te geven die onder de gegeven omstandigheden toereikend zijn. Dergelijke maatregelen en signalen bevorderen een bedrijfscultuur waarin werkzaamheden van hoge kwaliteit worden gewaardeerd en beloond. Ze worden bekendgemaakt door middel van (interne) cursussen, vergaderingen, formele en informele gesprekken, intentieverklaringen, nieuwsbrieven of werkinstructies. Ze worden opgenomen in de interne documentatie en het cursusmateriaal van de auditororganisatie en in de beoordelingsprocedures voor verantwoordelijke professionals en overige beroepsbeoefenaren om de visie van de organisatie inzake het belang van kwaliteit en de wijze waarop kwaliteit bereikt kan worden te ondersteunen en te versterken. (zie 8)

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
A-8	<p>Van bijzonder belang is dat de leiding van de auditororganisatie de noodzaak erkent dat de zakelijke strategie van de organisatie ondergeschikt moet zijn aan de overheersende eis, dat de organisatie kwaliteit moet leveren bij het uitvoeren van al haar opdrachten. Daartoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Richt de auditororganisatie de verantwoordelijkheden van de leiding zo in dat commerciële overwegingen geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de werkzaamheden. b. Worden de gedragslijnen en procedures van de auditororganisatie betreffende prestatiebeoordeling, salariëring en bevordering (met inbegrip van prestatiebeloningssystemen) van het personeel zo opgezet dat daaruit blijkt dat de auditororganisatie zich bovenal gebonden acht om kwaliteit te leveren. c. Besteedt de auditororganisatie voldoende middelen aan de ontwikkeling, ondersteuning en vastlegging van haar gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures. <p>(zie 8)</p>
A-9	<p>Voldoende ervaring en bekwaamheid stellen de verantwoordelijke persoon of personen in staat om kwaliteitsbeheersingsproblemen te onderkennen en te doorgronden en om de juiste gedragslijnen en procedures te ontwikkelen. Het noodzakelijke gezag stelt de persoon of personen in staat om deze gedragslijnen en procedures daadwerkelijk te implementeren.</p> <p>(zie 9)</p>
A-10	<p>Ethische normen met betrekking tot assurance, advies en aanverwante diensten, en andere opdrachten omvatten in het algemeen de Gedragscode eventueel aangevuld met nationale beroepsethische normen van meer stringente aard. In de Gedragscode zijn de grondbeginselen van de beroepsethiek vastgesteld. Deze zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Integriteit. b. Objectiviteit. c. Vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. d. Geheimhouding. e. Professioneel gedrag. <p>(zie 10)</p>
A-11	<p>Deel B van de IFAC 'Code of Ethics' bevat een raamwerk betreffende onafhankelijkheid bij assurance-opdrachten, rekening houdend met bedreigingen voor de onafhankelijkheid, waarborgen die kunnen worden ingebouwd en het openbaar belang. Dit deel is niet overgenomen of verwerkt in het Reglement Gedragscode Register EDP-Auditors.</p> <p>(zie 10)</p>
A-12	<p>In de gedragslijnen en procedures van de auditororganisatie wordt de nadruk gelegd op de fundamentele principes die in het bijzonder zijn gebaseerd op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het leiderschap van de organisatie • de opleiding en training • de bewaking en

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<ul style="list-style-type: none"> • een procedure ter behandeling van gevallen, waarbij niet aan de normen wordt voldaan. <p>Objectiviteit bij assurance-opdrachten is zo belangrijk, dat het afzonderlijk wordt behandeld in artikel 11. Dit artikel moet in samenhang met de betreffende bepaling uit de Gedragscode worden gelezen .</p> <p>(zie 10)</p>
A-13	<p>De toelichtingen komen te vervallen omdat die aansluiten op de nadere uitwerking van de delen B en C van de Gedragscode. Deze delen zijn door NOREA voorlopig niet overgenomen in het Reglement Gedragscode omdat die delen, gezien de rol die IT-auditoren in Nederland vervullen, een vooralsnog niet noodzakelijk geachte verdieping vormen. Die verdieping heeft betrekking op de invulling van het begrip ‘onafhankelijkheid’ en geeft een nadere invulling aan ondermeer het bekend maken van de onafhankelijkheidsvoorschriften aan de overige professionals, het verkrijgen van een jaarlijkse bevestiging dat de voorschriften bekend zijn en de aandacht voor een te grote mate van vertrouwelijkheid/vertrouwen als gevolg van een langdurige inzet bij een opdracht.</p> <p>(zie 11)</p>
A-14	<p>Met betrekking tot de integriteit van een opdrachtgever beoordeelt de auditororganisatie bijvoorbeeld de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De identiteit en de zakelijke reputatie van de belangrijkste eigenaren van de huishouding van de opdrachtgever, leidinggevende functionarissen op sleutelposities, de verbonden partijen en de organen belast met governance • De aard van de bedrijfsactiviteiten, alsmede de bedrijfscultuur. Deze bedrijfscultuur moet mede zijn gericht op het voorkomen van IT-fraude • Informatie over de houding van de belangrijkste eigenaren van de huishouding, leidinggevende functionarissen op sleutelposities en de organen belast met governance inzake onderwerpen als het niet te goeder trouw optreden in de interne beheersingsomgeving • De vraag of de opdrachtgever overdreven aandacht heeft voor het zo laag mogelijk houden van de declaraties van de auditororganisatie • Aanwijzingen dat onaanvaardbare beperkingen in de audit voorkomen • Aanwijzingen dat de opdrachtgever betrokken zou kunnen zijn bij computerfraude of andere criminele activiteiten • De redenen om de auditororganisatie aan te stellen en geen gebruik meer te maken van de diensten van de voorgaande auditororganisatie <p>De hoeveelheid kennis die een auditororganisatie heeft met betrekking tot de integriteit van een opdrachtgever zal in het algemeen groter worden naarmate de relatie met die opdrachtgever voortduurt.</p> <p>(zie 12)</p>
A-15	<p>Informatie over dergelijke zaken die de auditororganisatie verkrijgt, kan bijvoorbeeld afkomstig zijn van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Collegiaal overleg met gelijktijdig optredende of vroegere dienstverleners van professionele auditdiensten bij de opdrachtgever overeenkomstig de Gedragscode en besprekingen met andere derden • Het inwinnen van inlichtingen bij ander personeel van de auditororganisatie of derden zoals ICT-

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>specialisten, Application Service Providers en kenners van de bedrijfstak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achtergrondonderzoek via relevante databases <p>(zie 12)</p>
A-16	<p>Bij het overwegen of de auditororganisatie de capaciteiten, bekwaamheid, tijd en middelen bezit om een nieuwe opdracht te aanvaarden van een nieuwe of bestaande opdrachtgever, onderzoekt de organisatie de specifieke eisen van de opdracht en de bestaande profielen van de professionals op elk relevant niveau. Aspecten die de auditororganisatie in aanmerking neemt, betreffen de vraag of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personeel van de auditororganisatie specifieke kennis heeft van de desbetreffende bedrijfstakken of onderwerpen • Personeel van de auditororganisatie ervaring heeft met de desbetreffende door wet - of regelgeving gestelde eisen, of in staat is de noodzakelijke vaardigheden en kennis daarvoor op effectieve wijze te verwerven • De auditororganisatie voldoende personeel met de noodzakelijke capaciteiten en bekwaamheden in dienst heeft • Zo nodig deskundigen kunnen worden ingezet • Personen die voldoen aan de criteria en geschiktheidsvereisten om opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen uit te voeren ter beschikking zijn, voor zover van toepassing op de opdracht • De auditororganisatie in staat is om de opdracht uit te voeren binnen de rapporteringstermijn <p>(zie 12)</p>
A-17	<p>De auditororganisatie overweegt ook of het accepteren van een opdracht van een nieuwe of bestaande opdrachtgever een belangentegenstelling in wezen of schijn kan doen ontstaan. Als een potentiële belangentegenstelling wordt gesignaleerd, overweegt de auditororganisatie of het juist is om de opdracht te aanvaarden.</p> <p>(zie 12)</p>
A-18	<p>Bij het nemen van de beslissing om een relatie met een opdrachtgever voort te zetten wordt rekening gehouden met belangrijke zaken die zich hebben voorgedaan tijdens de lopende of vorige opdrachtperioden en hun gevolgen voor de voortzetting van de relatie. Zo kan een opdrachtgever bijvoorbeeld zijn bedrijfsactiviteiten hebben uitgebreid naar een bedrijfstak waarvoor de auditororganisatie de noodzakelijke kennis of deskundigheid mist.</p> <p>(zie 12)</p>
A-19	<p>Gedraglijnen en procedures met betrekking tot het teruggeven van de opdracht, eventueel in combinatie met het verbreken van de relatie met de opdrachtgever, richten zich op de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bespreken met leidinggevendenden van de huishouding van de opdrachtgevers op het daartoe bevoegde niveau en met de organen belast met governance van de juiste maatregelen die de auditororganisatie zou kunnen treffen, gebaseerd op de van belang zijnde feiten en omstandigheden • Als de auditororganisatie besluit dat het terecht is om de opdracht terug te geven, het bespreken met leidinggevendenden van de huishouding van de opdrachtgever op het daartoe bevoegde niveau en met de organen belast met governance van het teruggeven van de opdracht, eventu-

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>eel in combinatie met het verbreken van de relatie met de opdrachtgever, en de redenen om de opdracht terug te geven</p> <ul style="list-style-type: none"> • De overweging of er eisen van vaktechnische, regelgevende of wettelijke aard voor de auditorganisatie bestaan om te blijven functioneren of om het teruggeven van de opdracht, eventueel in combinatie met het verbreken van de relatie met de opdrachtgever te melden aan regelgevende en toezichthoudende instanties • Het in het dossier opnemen van belangrijke onderwerpen, consultaties, eendoordelen en de grondslag daarvoor <p>(zie 13)</p>
A-20	<p>Dergelijke gedragslijnen en procedures richten zich op de volgende aspecten van het personeelsbeleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personeelswerving • Prestatiebeoordeling • Capaciteiten • Deskundigheid • Loopbaanontwikkeling • Promotie • Salariëring • Inschatting van de personeelsbehoefte <p>Door zich op deze aspecten te richten is de auditorganisatie in staat om in te schatten hoeveel personen met welke kenmerken nodig zijn voor haar opdrachten. Het proces van personeelswerving van de auditorganisatie omvat procedures waardoor de organisatie integere personen kan selecteren, die het vermogen hebben om de capaciteiten en bekwaamheden te verwerven, die noodzakelijk zijn om werkzaamheden voor de auditorganisatie uit te voeren.</p> <p>(zie 14)</p>
A-21	<p>Capaciteiten en bekwaamheden kunnen worden ontwikkeld door een verscheidenheid van methoden, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaktechnische opleiding • Voortdurende vaktechnische ontwikkeling, waaronder training • Werkervaring • Begeleiding door meer ervaren collega's, bijvoorbeeld andere leden van het opdrachtteam <p>(zie 14)</p>
A-22	<p>Of de deskundigheid van het personeel van de auditorganisatie voortdurend op peil blijft, is voor een belangrijk deel afhankelijk van een deugdelijk niveau van voortdurende vaktechnische ontwikkeling, waardoor de personeelsleden hun deskundigheid en capaciteiten in stand kunnen houden. De auditorganisatie legt daarom in haar gedragslijnen en procedures de nadruk op voortdurende training voor alle niveaus van de audit- en adviesfuncties en verschaft de noodzakelijke trainingsfaciliteiten en overige hulp om het personeel in staat te stellen om de vereiste capaciteiten en bekwaamheden in stand te houden. Indien geen interne vaktechnische - en trainingsfaci-</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>teiten beschikbaar zijn of om andere redenen, kan de auditororganisatie voor dat doel gebruikmaken van een voldoende gekwalificeerde externe persoon.</p> <p>(zie 14)</p>
A-23	<p>De procedures van de auditororganisatie met betrekking tot prestatiebeoordeling, salariering en promotie besteden gepaste aandacht aan de ontwikkeling en het in stand houden van de deskundigheid en de binding met ethische grondslagen. In het bijzonder zal de auditororganisatie:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Het personeel bewust maken van de verwachtingen van de organisatie met betrekking tot prestaties en ethische grondslagen. b. Het personeel voorzien van evaluatie en advies over het functioneren, de groei binnen de functie en de loopbaanontwikkeling. c. Het personeel duidelijk maken dat bevordering naar functies met een grotere verantwoordelijkheid onder meer afhankelijk is van de kwaliteit van de prestaties en het zich houden aan ethische grondslagen en dat het niet voldoen aan de gedragslijnen en procedures van de auditororganisatie kan resulteren in disciplinaire maatregelen. <p>(zie 14)</p>
A-24	<p>De omvang en specifieke omstandigheden van de auditororganisatie zullen van invloed zijn op de structuur van haar prestatiebeoordelingsproces. Vooral kleinere IT-auditororganisaties zullen veelal op minder formele wijze de prestaties van hun medewerkers evalueren.</p> <p>(zie 14)</p>
A-25	<p>De gedragslijnen en procedures bevatten systemen om toezicht te houden op de werkdruk en beschikbaarheid van de voor opdrachten verantwoordelijke professionals te bewaken om deze personen in staat te stellen voldoende tijd te besteden aan het adequaat invulling geven aan hun verantwoordelijkheden</p> <p>(zie 15)</p>
A-26	<p>De auditororganisatie stelt procedures vast om de capaciteiten en bekwaamheden van de overige beroepsbeoefenaren te beoordelen. De capaciteiten en bekwaamheden die in aanmerking worden genomen bij het samenstellen van opdrachtteams en bij het bepalen hoe zwaar het toezicht moet zijn, zijn de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in en praktische ervaring met soortgelijke opdrachten qua aard en complexiteit verkregen door de juiste training en deelname aan dergelijke opdrachten. • Inzicht in de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen. • Juiste vaktechnische kennis, met name kennis van de van belang zijnde informatietechnologie. • Vermogen om vakkundige oordeelsvorming toe te passen. • Inzicht in de gedragslijnen en procedures van de auditororganisatie met betrekking tot kwaliteitsbeheersing. <p>(zie 16)</p>
A-27	<p>Door middel van haar gedragslijnen en procedures tracht de auditororganisatie een constante kwaliteit bij de uitvoering van de opdrachten tot stand te brengen. Hierbij worden veelal handboeken in geschreven of elektronische vorm, softwaretoepassingen of andere vormen van dossiervorming.</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>Zaken waaraan aandacht moet worden besteed, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijze waarop opdrachtteams worden geïnstrueerd ten aanzien van de opdracht waarbij zij worden ingezet, om inzicht te verkrijgen in het doel van hun werkzaamheden. • Maatregelen ter naleving van de voor de opdracht van toepassing zijnde richtlijnen. • Maatregelen op het gebied van toezicht binnen de opdracht, training van de overige beroepsbeoefenaren en begeleiding. • Methoden om de uitgevoerde werkzaamheden, de belangrijke beoordelingen die het opdrachtteam heeft ingenomen en de vorm van het rapport dat wordt afgegeven, te beoordelen. • Juiste vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden en van de tijdsfasering en de omvang van de kwaliteitsbeoordeling. • Maatregelen om alle gedragslijnen en procedures actueel te houden. <p>(zie 17)</p>
A-28	<p>Het is van belang dat alle leden van het opdrachtteam inzicht hebben in het doel van de werkzaamheden die zij uitvoeren. Goed teamwork en de juiste training zijn noodzakelijk om minder ervaren leden van het opdrachtteam een duidelijk inzicht te verschaffen in het doel van de werkzaamheden.</p> <p>(zie 17)</p>
A-29	<p>Toezicht omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het volgen van de voortgang van de opdracht. • Het vaststellen of de individuele leden van het opdrachtteam, rekening houdend met hun capaciteiten en bekwaamheden, voldoende tijd hebben om hun werk uit te voeren, of zij hun instructies begrijpen en of de werkzaamheden worden uitgevoerd in overeenstemming met de gekozen aanpak van de opdracht. • Het zich richten op belangrijke kwesties, die zich voordoen tijdens de uitvoering van de opdracht, het bepalen hoe belangrijk deze zijn en het dienovereenkomstig aanpassen van de gekozen aanpak. • Het signaleren van zaken die zich lenen voor consultatie of voor nadere beschouwing door meer ervaren leden van het opdrachtteam tijdens de uitvoering van de opdracht. <p>(zie 17)</p>
A-30	<p>Reviewverantwoordelijkheden worden zo geregeld dat meer ervaren leden van het opdrachtteam, waaronder de voor de opdracht verantwoordelijke professional, een review uitvoeren op de werkzaamheden die zijn uitgevoerd door minder ervaren teamleden. In het kader van de review wordt vastgesteld of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden zijn uitgevoerd overeenkomstig de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen. • Een nadere beschouwing noodzakelijk is of er zich belangrijke zaken hebben voorgedaan. . • De juiste consultaties hebben plaatsgevonden en de daaruit voortvloeiende eindoordelen / adviezen zijn vastgelegd en overgenomen. • De noodzaak bestaat om de aard, tijdsfasering en omvang van de uitgevoerde werkzaamhe-

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>den te herzien.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De eindoordelen / adviezen die zijn gevormd / gegeven, worden onderbouwd met de uitgevoerde werkzaamheden en op de juiste wijze zijn vastgelegd. • De verkregen informatie toereikend genoeg is om het rapport te onderbouwen. • Het doel van de in het kader van de opdracht uitgevoerde werkzaamheden is bereikt. <p>(zie 17)</p>
A-31	<p>Consultatie omvat discussie op het juiste vaktechnische niveau met personen in of buiten de auditorganisatie, die specialistische deskundigheid bezitten om een moeilijke of omstreden zaak op te lossen.</p> <p>(zie 18)</p>
A-32	<p>Consultatie vindt plaats door gebruik te maken van zowel de juiste onderzoeksbronnen als de totale op ervaring en vaktechniek gebaseerde deskundigheid, die bij de auditorganisatie aanwezig is. Consultatie is een hulpmiddel om de kwaliteit te bevorderen en brengt de toepassing van vakkundige oordeelsvorming op een hoger plan. De auditorganisatie tracht een cultuur tot stand te brengen waarin consultatie wordt gezien als een kracht en die het personeel stimuleert om advies in te winnen in moeilijke of omstreden zaken.</p> <p>(zie 18)</p>
A-33	<p>Effectieve consultatie bij andere beroepsbeoefenaren vereist dat aan degenen aan wie advies wordt gevraagd alle belangrijke feiten worden voorgelegd die hen in staat kunnen stellen om onderbouwd advies over vaktechnische, ethische of andere zaken te verstrekken. De procedures betreffende consultatie stellen als eis dat consultatie plaatsvindt bij personen die de juiste kennis, senioriteit en ervaring bezitten binnen de auditorganisatie (of indien van toepassing daarbuiten) over belangrijke vaktechnische, ethische en andere zaken en dat de eindoordelen voortkomend uit consultaties op de juiste wijze worden vastgelegd en overgenomen.</p> <p>(zie 18)</p>
A-34	<p>Een auditorganisatie die genooddaakt is om extern advies in te winnen, bijvoorbeeld een organisatie zonder de juiste interne onderzoeksbronnen, kan gebruikmaken van adviesdiensten van:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Andere auditorganisaties. b. Beroepsorganisaties en regelgevende instanties. c. Commerciële organisaties die belangrijke diensten op het gebied van de kwaliteitsbeheersing leveren. <p>Alvorens gebruik te maken van deze diensten, overweegt de auditorganisatie of de externe dienst aanbieder voldoende gekwalificeerd is voor dat doel.</p> <p>(zie 18)</p>
A-35	<p>De vastlegging van consultaties bij andere beroepsgenoten over moeilijke of omstreden zaken wordt goedgekeurd door zowel de persoon op wiens verzoek consultatie plaatsvond als de persoon die is geconsulteerd. De vastlegging is voldoende compleet en gedetailleerd om inzicht te verkrijgen in:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De kwestie waarvoor consultatie plaatsvond.

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>b. De resultaten van de consultatie, waaronder alle genomen beslissingen, de basis daarvoor en de wijze waarop de beslissingen zijn uitgevoerd.</p> <p>(zie 18)</p>
A-36	<p>Dergelijke procedures stimuleren het in een vroeg stadium signaleren van verschillen van inzicht, verschaffen duidelijke richtsnoeren voor de opeenvolgende stappen die daarna moeten worden genomen en stellen als eis dat vastleggingen worden vervaardigd over de verschillen van inzicht en de wijze waarop de eindoordelen die zijn gevormd worden overgenomen. Het rapport dient niet te worden afgegeven voordat de zaak is opgelost.</p> <p>(zie 19)</p>
A-37	<p>Een auditororganisatie die gebruikmaakt van de diensten van een voldoende gekwalificeerde externe persoon om een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling uit te voeren, realiseert zich dat verschillen van inzicht kunnen ontstaan en stelt procedures vast om dergelijke verschillen van inzicht op te lossen, bijvoorbeeld door raadpleging van een andere beroepsbeoefenaar of auditororganisatie, of een beroepsorganisatie of regelgevende instantie.</p> <p>(zie 19)</p>
A-38	<p>Criteria die de auditororganisatie in aanmerking neemt bij het bepalen welke opdrachten onderwerp moeten zijn van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aard van de opdracht, alsmede de mate waarin het openbaar belang daarbij betrokken is. • Het signaleren van ongebruikelijke omstandigheden of risico's ten aanzien van een opdracht of groep opdrachten. <p>De omstandigheid dat wet- of regelgeving een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling voorschrijft.</p> <p>(zie 21)</p>
A-39	<p>Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling omvat het in aanmerking nemen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De evaluatie door het opdrachtteam van de onafhankelijkheid van de auditororganisatie met betrekking tot de opdracht. • De belangrijke risico's die tijdens het uitvoeren van de opdracht zijn gesignaleerd en de reactie op deze risico's. • De standpunten die het opdrachtteam heeft ingenomen, in het bijzonder met betrekking tot materieel belang en belangrijke risico's. • De vraag of de juiste consultatie heeft plaatsgevonden over zaken die betrekking hebben op verschillen van inzicht of andere moeilijke of omstreden zaken en de eindoordelen die uit deze consultaties zijn voortgevloeid. • Het belang en de presentatie van gecorrigeerde en niet gecorrigeerde afwijkingen die tijdens het uitvoeren van de auditopdracht zijn gesignaleerd. • De zaken die besproken zijn met de leiding van de huishouding en de toezichthoudende organen en indien van toepassing met anderen zoals regelgevende instanties. • De vraag of de voor het onderzoek geselecteerde dossierstukken de werkzaamheden met betrekking tot belangrijke standpunten die het auditteam heeft ingenomen goed weergeven en de eindoordelen die zijn gevormd, onderbouwen.

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<ul style="list-style-type: none"> De juistheid van het af te geven rapport / advies. (zie 23)
A-40	De opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar verricht het onderzoek tijdig op daartoe geschikte momenten tijdens de uitvoering van de opdracht, zodat belangrijke zaken onmiddellijk kunnen worden opgelost conform de wens van de kwaliteitsbeoordelaar en voordat het rapport / advies wordt afgegeven. (zie 23)
A-41	De toelichting over het afhandelen van verschillen van inzicht is komen te vervallen omdat de oorspronkelijke nummering van de paragrafen is aangehouden.
A-42	De gedragslijnen en procedures betreffende de vaktechnische kwalificaties van opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar richten zich op de vaktechnische deskundigheid, ervaring, bevoegdheid en het gezag die noodzakelijk zijn om deze rol te vervullen. Wat onder toereikende vaktechnische deskundigheid, ervaring, bevoegdheid en het gezag moet worden verstaan, hangt af van de bij de opdracht behorende omstandigheden. (zie 24)
A-43	De gedragslijnen en procedures zijn opgezet om de objectiviteit van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar te waarborgen. Dit houdt in dat de kwaliteitsbeoordelaar: <ol style="list-style-type: none"> Niet wordt geselecteerd door de voor de opdracht verantwoordelijke professional. Niet op andere wijze deelneemt aan de uitvoering van de opdracht zolang het onderzoek duurt. Geen beslissingen neemt die het opdrachtteam moet nemen. Niet is onderworpen aan andere overwegingen die zijn objectiviteit zouden kunnen aantasten. (zie 24)
A-44	De voor de opdracht verantwoordelijke professional kan tijdens de uitvoering van de opdracht de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar consulteren. Een dergelijke consultatie behoeft geen belemmering te vormen oor het optreden als opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar. Als de invloed van de aard en de omvang van de consultaties echter belangrijk wordt, moet er zowel door het opdrachtteam als door de kwaliteitsbeoordelaar voor worden gewaakt dat de objectiviteit van de kwaliteitsbeoordelaar gehandhaafd blijft. Als dit niet mogelijk is, wordt een andere persoon binnen de auditororganisatie of een voldoende gekwalificeerde externe persoon aangesteld om de rol van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar of de persoon die het advies heeft gevraagd over te nemen. De gedragslijnen van de auditororganisatie voorzien in de vervanging van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar indien zijn vermogen om een objectief onderzoek uit te voeren aangetast kan zijn. (zie 24)
A-45	Als binnen eenmanspraktijken of kleine auditororganisaties wordt gesignaleerd dat opdrachten zijn aanvaard, waarbij opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen moeten worden uitgevoerd, kunnen voldoende gekwalificeerde externe personen worden aangetrokken. Een andere mogelijkheid is dat eenmanspraktijken of kleine auditororganisaties gebruikmaken van de diensten van andere auditororganisaties voor de uitvoering van opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen. Indien de auditor-

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>organisatie voldoende gekwalificeerde externe personen aantrekt, moet zij de in A-25 en P-42 t/m P-44 vermelde vereisten en aanwijzingen volgen.</p> <p>(zie 24)</p>
A-46	<p>Het doel van het bewaken van de naleving van de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures is om een evaluatie te verkrijgen van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het voldoen aan de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen. 2. De vraag of het kwaliteitsbeheersingssysteem juist is opgezet en effectief is geïmplementeerd. 3. De vraag of de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures op de juiste wijze worden toegepast zodat de rapporten die door de auditororganisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professionals worden afgegeven onder de gegeven omstandigheden juist zijn. <p>(zie 26)</p>
A-47	<p>De auditauditororganisatie draagt de verantwoordelijkheid voor het bewakingsproces op aan een of meer verantwoordelijke professionals of andere personen met een zodanig toereikende ervaring en bevoegdheid binnen de organisatie dat zij die verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen. De bewaking van het kwaliteitsbeheersingssysteem van de auditororganisatie wordt uitgevoerd door bekwame personen en omvat zowel de juiste opzet als de effectiviteit van de werking van het kwaliteitsbeheersingssysteem.</p> <p>(zie 26)</p>
A-48	<p>Blijvende aandacht voor en evaluatie van het kwaliteitsbeheersingssysteem omvat zaken als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse van: <ul style="list-style-type: none"> ○ De nieuwe ontwikkelingen binnen vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen en de wijze waarop deze, voorzover relevant, zijn verwerkt in de gedragslijnen en de procedures van de auditororganisatie. ○ De geschreven bevestigingen dat wordt voldaan aan de onafhankelijkheidsvoorschriften en –procedures. ○ De voortdurende vaktechnische ontwikkeling, waaronder training. ○ De beslissingen met betrekking tot het aanvaarden en voortzetten van de relatie met opdrachtgevers en specifieke opdrachten. • Het vaststellen, dat corrigerende maatregelen moeten worden getroffen en verbeteringen moeten worden aangebracht in het systeem, waaronder het terugkoppelen naar de gedragslijnen en procedures met betrekking tot opleiding en training. • Het bekendmaken aan de betrokken personeelsleden van de auditororganisatie dat tekortkomingen zijn gesignaleerd in het systeem, het inzicht in het systeem of de naleving ervan. • Het bijsturen door daarin gespecialiseerd personeel van de auditororganisatie, zodat de noodzakelijke aanpassingen van de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures onmiddellijk worden aangebracht. <p>(zie 26)</p>
A-49	<p>Het kwaliteitstoezicht van een selectie uit afgeronde opdrachten wordt in het algemeen cyclisch uitgevoerd. Tot de opdrachten die worden geselecteerd voor kwaliteitstoezicht behoort tenminste</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>een opdracht van elke voor opdrachten verantwoordelijke professionals per inspectiecyclus, die in het algemeen niet langer is dan vijf jaar. De wijze waarop de inspectiecyclus wordt georganiseerd, waaronder het selectietijdstip van individuele opdrachten, hangt van vele factoren af, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De omvang van de auditauditorganisatie. • Het aantal en de geografische spreiding van de vestigingen. • Het resultaat van de voorafgaande kwaliteitsbewakingsprocedures. • Het bevoegdheidsniveau van zowel het personeel als de kantoren (bijvoorbeeld of individuele kantoren bevoegd zijn om hun eigen inspecties uit te voeren dan wel of alleen het hoofdkantoor dit kan doen). • De aard en complexiteit van de beroepsuitoefening en de organisatie van de auditororganisatie. • De risico's die zijn verbonden met de opdrachtgevers en specifieke opdrachten van de auditororganisatie. <p>(zie 26)</p>
A-50	<p>Het kwaliteitstoezichtproces omvat de selectie van individuele opdrachten waarvan bepaalde kunnen worden geselecteerd zonder eerdere kennisgeving aan het opdrachtteam. Degenen die de opdrachten inspecteren zijn niet betrokken bij het uitvoeren van de opdracht of de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling die binnen het auditteam plaatsvindt. Bij het bepalen van de reikwijdte van de inspectie, kan de auditororganisatie rekening houden met de reikwijdte of de eindoordelen van een onafhankelijk extern toezichtprogramma. Een onafhankelijk extern inspectieprogramma kan echter niet het eigen interne bewakingsprogramma van de auditauditorganisatie vervangen.</p> <p>(zie 26)</p>
A-51	<p>Kleine auditauditorganisaties en eenmanspraktijken kunnen gebruik maken van voldoende gekwalificeerde externe personen of een andere auditauditorganisatie om opdrachtgerichte inspecties en andere kwaliteitsbewakingsprocedures uit te voeren. Een andere mogelijkheid is dat zij afspraken maken om samen te werken met vergelijkbare organisaties om bewakingsactiviteiten te ontwikkelen.</p> <p>(zie 26)</p>
A-52	<p>De rapportage van gesignaleerde tekortkomingen aan andere personen dan de betrokken voor opdrachten verantwoordelijke professionals bevat in het algemeen niet de aanduiding van de desbetreffende specifieke opdrachten, tenzij een dergelijke aanduiding noodzakelijk is voor een correcte decharge van de verantwoordelijkheden van de andere personen.</p> <p>(zie 31)</p>
A-53	<p>Sommige auditororganisaties opereren als onderdeel van een netwerk en mogen uit oogpunt van consistentie bepaalde of alle kwaliteitsbewakingsprocedures implementeren op een netwerkbasis. Indien auditororganisaties binnen een netwerk optreden met gebruikmaking van gemeenschappelijke gedragslijnen en procedures met betrekking tot de bewaking die zijn opgezet om te voldoen aan Dit Reglement voor de Kwaliteitsbeheersing, en deze organisaties steunen op dat bewakingssysteem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt het netwerk tenminste een keer per jaar de totale reikwijdte, de omvang en de uitkomsten van het bewakingsproces bekend aan daartoe gerechtigde personen behorende tot auditororganisaties binnen het netwerk;

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	<p>2. Maakt het netwerk onmiddellijk alle gesignaleerde onvolkomenheden in het kwaliteitsbeheersingssysteem bekend aan daartoe gerechtigde personen behorende tot de betrokken netwerkorganisatie of organisaties, zodat de noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen; en</p> <p>3. Voor opdrachten verantwoordelijke professionals behorende tot auditororganisaties binnen het netwerk mogen steunen op de uitkomsten van het bewakingsproces dat binnen het netwerk is geïmplementeerd, tenzij de organisaties of het netwerk anders adviseren.</p> <p>(zie 31)</p>
A-54	<p>Adequate dossiervorming over de bewaking:</p> <p>1. Vermeldt de kwaliteitsbewakingsprocedures, waaronder de procedure om afgeronde opdrachten te selecteren ter inspectie.</p> <p>2. Legt de evaluatie vast van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Het voldoen aan de vaktechnische richtlijnen en de door wet- en regelgeving gestelde eisen; b. De vraag of het kwaliteitsbeheersingssysteem juist is opgezet en effectief is geïmplementeerd; en c. De vraag of de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures op de juiste wijze worden toegepast zodat de rapporten die door de auditororganisatie of haar voor opdrachten verantwoordelijke professionals worden afgegeven onder de gegeven omstandigheden juist zijn; en <p>3. Signaleert de tekortkomingen die zijn opgemerkt, evalueert hun effect en vermeldt de basis waarop al dan niet maatregelen worden getroffen en welke.</p> <p>(zie 31)</p>
A-55	<p>Klachten en beschuldigingen (waarbij die welke van zeer gering belang zijn buiten beschouwing worden gelaten) kunnen in of buiten de auditororganisatie ontstaan. Deze kunnen worden ingediend door personeel van de organisatie, opdrachtgevers of derden. Deze kunnen in behandeling worden genomen door leden van het opdrachtteam of ander personeel van de auditororganisatie</p> <p>(zie 32)</p>
A-56	<p>Als onderdeel van dit proces stelt de auditororganisatie duidelijk omschreven communicatielijnen voor personeel van de organisatie vast waardoor alle bedenkingen kunnen worden gemeld op een wijze, waarbij personeelsleden zich kunnen uitspreken zonder angst voor represailles te hoeven hebben</p> <p>(zie 32)</p>
A-57	<p>De auditororganisatie onderzoekt dergelijke klachten en beschuldigingen volgens de vastgestelde gedragslijnen en procedures. Op het onderzoek wordt toezicht gehouden door een professional met toereikende ervaring, bevoegdheid en het gezag binnen de auditororganisatie die niet op andere wijze betrokken is bij de opdracht. Het onderzoek omvat indien noodzakelijk het inwinnen van juridisch advies. Kleine auditororganisaties en eenmanspraktijken kunnen gebruikmaken van de diensten van een voldoende gekwalificeerde externe persoon of een andere auditororganisatie om het onderzoek uit te voeren. De klachten, de beschuldigingen en de reacties daarop worden vastgelegd</p>

B3 – Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	
Art./Par.	Omschrijving
	(zie 32)
A-58	Indien de resultaten van de onderzoeken duiden op tekortkomingen in de opzet of werking van de gedragslijnen voor kwaliteitsbeheersing en de kwaliteitsbeheersingsprocedures van de auditororganisatie of het niet voldoen aan het kwaliteitsbeheersingssysteem van de organisatie door één of meer personen, neemt de organisatie gepaste maatregelen zoals besproken in paragraaf 83. (zie 32)
A-59	De wijze waarop dergelijke zaken worden vastgelegd wordt bepaald door de auditororganisatie. (zie 33)
A-60	Factoren die in aanmerking moeten worden genomen bij het kiezen van vorm en inhoud van de vastleggingen, die informatie verschaffen over de werking van elk onderdeel van het kwaliteitsbeheersingssysteem zijn: <ul style="list-style-type: none"> • De omvang van de auditororganisatie en het aantal vestigingen. • Het bevoegdheidsniveau van zowel het personeel als de vestigingen. • De aard en complexiteit van de beroepsuitoefening en de inrichting van de auditororganisatie. (zie 33)
A-61	De auditororganisatie bewaart haar dossiers zo lang, dat degenen die kwaliteitsbewakingsprocedures uitvoeren voldoende tijd krijgen om te evalueren dat de auditororganisatie voldoet aan haar systeem van kwaliteitsbeheersing, of de dossiers worden voor een langere periode bewaard als de wet- of regelgeving dit voorschrijven. (zie 33)